

ISSN 1450–9083

UDK 801

Институт за српски језик САНУ

ЛИНГВИСТИЧКЕ АКТУЕЛНОСТИ

24

Београд, 2014

Издаје:
Институт за српски језик САНУ
Кнез-Михаилова 36, Београд

За издавача:
Др Срето Танасић

Електронско издање:
www.isj-sanu.rs
www.asusilc.net/aktuelnosti

Имејл:
aktuelnosti@orion.rs

Уредници:
др Стана Ристић, др Биљана Сикимић, др Данко Шипка

Главни уредник:
др Ђорђе Оташевић

Конверзија за интернет:
др Данко Шипка

Штампа:
„Скрипта интернационал“, Београд

Срејшо Танасић (Београд)

**Кајоко Јамасаки: GRAMATIKA SAVREMENOG
JAPANSKOG JEZIKA I, II. Zavod za udžbenike, Beograd,
2014, 353 стр.**

Граматику савременог јапанског језика аутора Кајоко Јамасаки, угледног професора Филолошког факултета у Београду, намењена је, како каже њен аутор у Предговору, „пре свега студентима јапанског језика, али и свима онима који желе да уче тај језик“ (стр. 3). Као што се из наслова види, уџбеник се састоји из два дела. На почетку је Предговор на српском и јапанском језику, следи садржај, а потом је главни део – дат кроз лекције. У првом делу има петнаест лекција, у другом тринаест – укупно двадесет осам лекција. Књигу затварају Литература и Индекс. У Предговору на српском језику говори се о томе како је и с којим циљем настао овај уџбеник, на које уџбенике и друге приручнике се он наслања, у чему су новине овога уџбеника. На крају се, на јапански начин лепо, аутор захваљује онима који су му у нечему помогли у писању уџбеника. Из Предговора сазнајемо да је овај уџбеник у потпуном дослуху са најмодернијим програмом учења јапанског језика који је покренут у Токију и одобрен од јапанског министарства за просвету и науку. Будући да проф. др Кајоко Јамасаки већ дуже време предаје јапански језик на Филолошком факултету у Београду, разумљиво је да је у уџбеник уграђено и то њено педагошко искуство. Из овога следи да су наши студенти, по објављивању овога уџбеника, добили изврсну могућност да уче јапански језик на најсавременији начин.

Уџбеник је писан, као што рекох, у доброј мери ослањајући се на уџбеник настао у Јапану уз ауторово искуство у настави са српским студентима. Студенти, од почетка првог до краја другог дела, на поступан начин улазе у нова и сложенија питања граматике јапанског језика. Нова знања се усвајају у комбинацији: реченични образац – пример – објашњење обрасца. Кад се објасни нека јапанска језичка датост, даје

се српски еквивалент, ако га има. При представљању морфо-синтаксичког система јапанског језика скреће се пажња на случајеве кад се неки реченични чланови могу изоставити јер њихову идентификацију омогућује контекст, као што то у одређеним случајевима бива и у српском језику. Аутор такође, кад сматра да за то има разлога, скреће пажњу на то како се нешто каже у јапанском језику, а како се не каже, нпр. на страни 37 се говори о месту показне заменице, на стр. 46 се наводе примери неисправних реченица, и према њима се даје исправан модел одговарајуће реченице. Посебно се указује на оне јапанске језичке датости којих нема у српском језику, као што су индиректни пасив, учтив и говор и др., такође и на начин реализације реченица који је другачији у односу на српски језик, као што је употреба речце *ga* у одговору на одређени тип одрично-упитне реченице. На више места у уџбенику студенти се упућују на одређене лекције које су већ прошли како би, подсећајући се на научено, лакше разумели то што се у датој лекцији објашњава. Такође, кад је потребно да се у некој лекцији помене неки појам који ће се касније посебно обрађивати, аутор то саопштава.

Све ово доприноси успешнијем савлађивању градива. Осећам потребу да између многих квалитета овога уџбеника и посебно истакнем способност аутора да врло добро, сажето и беспрекорно јасно на српском језику објашњава јапанске језичке датости, илуструје их одговарајућим примерима, даје према потреби додатне напомене, а онда то доводи у корелацију са датостима српског језика. Читајући овај српски део уџбеника, уверио сам се да професор Кајоко Јамасаки с необичном вештином и лакоћом уводи студенте у савлађивање нових датости јапанског језика. Студенти се ту ни са чим не сударају, аутор их води сигурно, ненаметљиво и вешто, уводећи их тако у тајне јапанског језика, и јапанске културе, да се код њих после сваке лекције рађа жеља да што пре науче следећу лекцију. Заиста је постигла оно што је на крају предговора и рекла као жељу: „Надам се да ће ова књига бити ваш водич на далеком путу у Јапан“ (стр. 5).

Када се у некој културној средини у свету, у овом случају у Београду и Србији, јави потреба да се пише универзитетски уџбеник језика неког другог народа, то је знак да су његова култура и држава постале довољно занимљивим, па и присутним у тој средини. Неспорна је чињеница да тако данас стоји Јапан код нас. С друге стране, та чињеница говори много о народу и држави у којој се објављује такав уџбеник. У најкраћем, то говори да су се стекли услови да се код нас озбиљно изучава јапански језик – не посредством других европских језика, а то онда омогућује да улазимо у тајне овога језика директно га су-

чељавајући са српским језичким датостима, чиме га много боље упознајемо. И то значи, посебно желим да нагласим, да ћемо ми све боље и потпуније упознавати и јапанску књижевност и уопште културу из прве руке, не опет посредно из друге руке проводећи их кроз друге културе. Наравно, све ће ово доприносити нашем бољем разумевању, па и још бољим економским односима.

На крају, на основу овога што смо чули и што ћемо чути овде, па и на основу овога што сам ја рекао, – не могу другачије завршити него изражавајући своје велико задовољство што сам уз аутора, професора Кајоко Јамасаки, њене блиске сараднике и људе из Завода за уџбенике, издавача овог значајног дела, био међу првима који је сазнао за писање уџбеника и радовао се његовом изласку на свет¹.

¹ Прочитано на представљању књиге у Заводу за уџбенике јуна 2014.